

Pěchota u nás a v cizině.

Nadporučík Karel Gruncel:

Zkušenosti s protitankovou obranou u pěchoty na manévrech německé armády.

K částečnému objasnění protitankové obrany u pěchoty a k vyřešení úkolů rot doprovodných zbraní u pěchoty přispěly v německé armádě značnou měrou loňské podzimní manévry říšské obrany. Říšskoněmecký major von Siegroth, jenž byl na manévrech rozhodčím u pěšího pluku, všiml si bedlivě hlavně řešení protitankové obrany u pluku a své velmi zajímavé poznatky, s nimiž se seznámíme, předkládá k diskusi v „Mil. Wochenblattu“ čis. 27 ze dne 18. I. 1936.

První situace.

Přibližovací pochod větší smíšené jednotky: po pochodovém výkonu asi 40 až 50 km byl zjednáán dotyk s nepřítelem. Průzkum obstarala obrněná auta. Na pochodu byl pěší pluk chráněn před nájezdy útočných vozů vlastní motorisovanou rotou doprovodných (protitankových) zbraní.

Získané poznatky: rota doprovodných zbraní zasáhla vždy správně, včas. Velitel roty nebyl odkázán na velitele pluku, rozhodoval se sám — jako odborník. Měl k dispozici malé auto. Svě zbraně zasadil podle situace, tedy nikoli bezmyšlenkovitě hned celou rotu. A skutečně dokázal ovládnout rotu bezvadně. Autor jako rozhodčí použil při této situaci obrněných aut, jel s nimi a přesvědčil se, že celkem byla eskadrona při svém nájezdu proti pochoduujícímu proudu — šestkrát náhle přepadena palbou protitankových zbraní.

Poučení z této situace:

1. Podle názoru mjr. von Siegrotha bylo velmi správně, že motorisovaná rota doprovodných zbraní nebyla vůbec vázána na pochoduující jednotky. Neexistovalo tu tudíž žádné včlenění této roty do pochoduujícího proudu, ani žádné schematické rozdělení roty k ochraně jednotlivých částí pochoduujícího proudu. Velitel roty se úplně přizpůsobil situaci, pohyboval se s rotou podle potřeby tam, kde bylo možno nejnáze čekat nájezd obrněných vozidel a jednal iniciativně. Krátce — ukázalo se, že velitel roty byl za pochodu samostatným „dirigentem“ celé protitankové obrany. Velitel roty byl spojen s ostatními vozy radiotelefonicky. Spojení fungovalo bezvadně.

2. Motorisovaná rota dala vyniknout jasně svým výhodám proti hipomobilnímu potahu, takže o této věci byla by veškerá diskuse zbytečná. Motorisovaná rota doprovodných zbraní je pro pochoduující pěchotu velmi užitečnou ochranou.

Druhá situace.

Pochoduující jednotky měly delší odpočinek a při něm byly náhle napadeny nepřátelským obrněným autem. Jeho dělo vypálilo rychle 4 rány na překvapenou pěchotu a rychle zmizelo. Nezáleží na tom, zda tento moment odpovídal skutečné bojové situaci, ale v každém případě „byla štika v rybníku“. A co se stalo dále?

Obrněné auto pokračovalo ihned v další jízdě, ale u odpočívající pěchoty byl zmatek z překvapení a výčitky, hlavně podřízených velitelů mužstvu, že byli poučováni, jak se chovat atd.

Z toho je vidět, že mužstvo nebylo pro podobné případy cvičeno, nevědělo, co má dělat. I tyto momenty je nutno prakticky cvičit (obrněná auta mohou být značkována normálními auty), neboť teorie sice řekne dosti, ale nemá ceny. Mužstvo nutno zvykat podobným překvapením. V našem případě vidělo mužstvo po prvé, jak vypadá náhlý vjezd obrněných aut a jakou dovede způsobit bezradnost, tedy obrázek, který mužstvu jistě nikdy nevymizí z paměti. Další praktický poznatek mjr. Siegrotha: I nejlepší obrana může mít nedostatky. V našem případě sice byla vpředu celá rota protitankových zbraní, a přece se podařilo obrněnému autu proklouznouti mezerou. Je zřejmé, že se při odpočinku nepamatovalo také na tuto eventualitu a spoléhalo se příliš na rotu jsoucí daleko vpředu, avšak přímo u odpočívajících jednotek nebylo učiněno pro případ nájezdu nic.

Třetí situace.

Nepřítel byl v obraně. Pěchota připravila systematický útok. Terén téměř holý, mírně zvlněný, typický terén pro útočné vozy. Zatím co se pěchota pracovala k nepříteli, zaujala rota protitankových zbraní postavení v malém lesíku, vzdáleném asi 1200 m od předního okraje nepřátelského postavení. Náhle vyrazilo proti pěchotě 6 nepřátelských tanků a neustále střídaly na ni ze svých kulometů a směřovaly k lesíku. Když se přiblížily k lesíku, zahájila na ně palbu dvě jim nejbližší jsoucí protitanková děla (vzdálenost asi 60 m). Vypálila celkem 7 ran. Rozhodčí pečlivě sledovali činnost obsluhy těchto děl a zjistili, že ze 7 ran bylo ve skutečnosti 5 určitě v cíli. K této situaci dává mjr. Siegroth tyto vysvětlivky: Pěchota se s ohromnými obtížemi (ve skutečnosti i s četnými ztrátami) pracovala až na ztečnou vzdálenost. Chystala se již vrhnout na nepřitele, když se v tomto kritickém okamžiku objevily náhle tanky. Co teď? Pěchota neměla u sebe žádnou zbraň, která by byla proti tankům účinná, a zbraně doprovodné roty v lesíku byly příliš daleko, aby mohly zahájit účinnou palbu na tanky. Musily se jen dívat, jak tanky ničí pěchotu, a vyčkávat, až se tanky přiblíží na účinný dostřel. A co mohla dělat ubohá pěchota? Krýt se? Ale kde? Vždyť terén nedovolil přílišné využití přirozených krytů. Neboli pěchota byla odsouzena k zániku. Získané poznatky: Pro podobné situace, kdy doprovodné zbraně pěchoty nemohou účinně zasáhnout, musí mít pěchota přímo u sebe zvláštní lehké protitankové zbraně, jejichž střely mají účinek proti pancíři alespoň na vzdálenost 200 m. Budou-li kromě těchto zbraní ještě u pěchoty roty doprovodných (protitankových) děl, ač nebudou moci někdy ihned účinně zasáhnout, jak ukázal i vyličený příklad, přece jen budou morální oporou a povzbuzením pro pěchotu bojující vpředu.

Nadporučík Karel Gruncel:

Zkušenosti s tanky a obrněnými auty v polské armádě.

O zkušenostech s tanky a obrněnými auty, kterých je v polské armádě již delší dobu používáno, rozepsal se obšírněji polský rytmistr Zyrkiewicz v „Przeglądu Wojskowo Technicznym“ červen 1935. Poněvadž tyto zkušenosti v tak aktuálním oboru zajímají nejen příslušníky útočné vozby, nýbrž i konstruktéry, zmíníme se stručně o obsahu citovaného článku polské revue.

Požadavky, které klademe na obsluhu i na materiál tanků, jsou tak těžké, že je nutno k nim soustředit veškerou pozornost konstruktérů, aby byly ulehčeny.

Všeobecně převládá u jiných zbraní přesvědčení, že služba u útočné vozby je lehká a pro vojáky velmi pohodlná. Toto mínění je zdánlivě správné jen potud, pokud někdo nevykoná s útočnou vozbou alespoň jednodenní pochod anebo větší cvičení. Posádka je uzavřena v malém, tmavém prostoru, velmi často v nemožné a nepohodlné poloze těla, často utrpí i zranění na hlavě a ramenou při prudkých otřesech vozidla za jízdy těžším terénem, vzduch v malém prostoru je prosycen benzinovými a olejovými výpary, výfukovými plyny, takže obnovení čistého vzduchu a tím i dýchání je velmi ztíženo. Pozorování úzkými štěrbinami je velmi obtížné a obvykle za jízdy končí boulemi a zraněními. Střelnými a pozorovacími štěrbinami vniká dovnitř vozidla prach a obsluha je vydána všanc novému utrpení.

Připočteme-li k tomu ještě tělesnou únavu a nervové napětí posádky v boji, který může mít dlouhé trvání, máme celkový obrázek nadlidského výkonu posádky. K tomu se ovšem ještě druží těžké práce spojené s obsluhou stroje, velké vedro od rozpáleného a málo chlazeného motoru, — často je nemožno včas doplnit olej a vodu — krátce práce svízelná, o níž nemá zdání nikdo, kdo ji nekonal. Ze získaných zkušeností odvozuje rytmistr Zyrkiewicz tyto požadavky:

1. Motor: musí být bezvadně konstruován, všechny součásti z výtečného materiálu. Mazací oleje musí být nejlepší kvality. Poněvadž vzduch je silně promíšen prachem, je nutno, aby karburace motoru byla vybavena bezvadně fungujícím vzdušným filtrem. Konstrukce chladiče musí vyhovovat nejtěžším podmínkám, za nichž motor pracuje. Ventilátor musí být konstruován tak, aby nejen podporoval chlazení motoru, nýbrž aby také napomáhal obnově vzduchu uvnitř vozu. Kapota motoru musí být konstruována tak, aby se dala pohodlně otvírat zevnitř vozu, tedy aniž by musil řidič vystoupit; je to velmi důležitá věc, poněvadž umožňuje řidiči co nejlépe využít i krátké přestávky v boji k tomu, aby byl lépe ochlazen rozpálený motor a obnoven vzduch uvnitř vozidla. Nádrže na pohonné hmoty musí být bezpečné před ohněm, musí jich být několik, dobře ukrytých a chráněných, aby poškozením jedné nebylo vozidlo již vyřadeno úplně z činnosti. Přívod pohonných látek ze všech nádrží musí být automatický.

2. Pérování musí být u tanků i u obrněných aut výtečné. Je známo, že řidiči malých tanků „Garden Loyd“ byli po několikahodinné jízdě terénem tak roztrženi a unaveni — právě vlivem špatného perování, — že nebyli vůbec schopni jakékoli další činnosti.

3. Řízení obrněných aut musí umožňovat rychlou zpětnou jízdu, bez dlouhého obracení. Nejlépe vyhovují vozy s dvojitým řízením, jako na př. německé „M 21“ a československé PA II a PA III.

4. Hnací pásy musí mít tichý chod, musí se dát snadno demontovat a namontovat.

5. Opravy musí se v boji omezit jen na rychlou výměnu náhradními součástkami. Někaké hledání poruch je příliš zdlouhavé. Motor musí být domácí výroby, aby náhradní součásti byly vždy rychle po ruce.

6. Pozorování je věc velmi důležitá, ale není dosud úplně vyřešena. Periskopy jsou nutné.

7. Rychlost. Přání mít rychlé tanky má také svoje meze. Pro normální potřebu úplně stačí, má-li tank na komunikacích maximální rychlost 40 km za hodinu, v prostředním terénu 20—25 km za hodinu.

8. Ochrana proti bojovým plynům. Je nutno vyřešit ochranu proti bojovým plynům, a to jak posádky, tak i důležitých a choulostivých mechanismů, které mohou plyny velmi trpět (hlavně sloučeninami chloru). Otázku filtrů pro motory i pro posádku je nutno bedlivě studovat.

Nadporučík Karel Gruncel:

Použití tanků v noci v budoucích válkách.

Že se v moderních armádách uvažuje stále o použití tanků v noci (po několika málo příkladech tohoto způsobu za světové války), toho důkazem je sovětská brožura „Tanki v nočnoj atakje“ (1933). Stručný obsah: Tanků lze použít v noci k menším útočným akcím. Ovšem taková akce musí být podrobně připravena. Je nutno uvážit, že takový útok má nesmírný morální účinek na nepřítele. Mnohdy může mít i rozhodující význam, a proto tento zvláštní způsob boje tanků zasluhuje více pozornosti. Útok tanků v noci bude mít vždy ráz místního útoku s přesně vymezeným cílem.

Terén, v němž budou tanky v noci útočit, musí být již dříve podrobně znám celé osádce tanků, neboť jen tehdy se uplatní zbraně tanků v plném rozsahu. Nejvýhodněji se použije tanků k útoku před svítáním. Podaří-li se jim nepřítele překvapit, využije toho pěchota, aby úspěch tanků rozšířila. Útok tanků v noci má velké výhody: uvádí nepřítele ve zmatek rázem přepadu. Podaří-li se překvapení, máme téměř jistotu, že nepřítel nebude moci úspěšně použít svých protitankových zbraní. Noční útok tanků má však také své stinné stránky. Účinná střelba zbraní, jimiž je tank vyzbrojen, je velmi omezena, zvláště tehdy, jsou-li tanky doprovázeny v noci útočící pěchotou. Spojení mezi tanky a pěchotou je v noci obtížné. Cesty k východišti pro útok musí být důkladněji než pro den prozkoumány, vytyčeny a podle potřeby také upraveny ženisty. Aby byl maskován hluk tanků při jízdě do východiště, musí pomoci dělostřelectvo palbou a letectvo hlukem motorů.

Důkladná příprava zahrnuje:

- a) podrobnou informaci osádky tanků o zamýšleném podniku, o cílech, terénu a zjištěných nepřátelských protitankových zbraních,
- b) důkladný průzkum cest a směrů útoku jednotlivých tanků, aby se po vyraženi mohly co nejrychleji vrhnout na své cíle,
- c) určení čáry, již má být dosaženo jednotlivými tanky (podle zřetelných bodů), abychom zabránili v noci srážkám tanků mezi sebou,
- d) přesné stanovení způsobu, jak bude pěchota doprovázet tanky,
- e) přípravu světlometných jednotek pro osvětlení cílů, podle okolností i cest útoku,
- f) přesné určení všech cílů, které budou umlčeny vlastním dělostřelectvem, letectvem, těžkými kulomety a pěchotními děly v okamžiku vyražení tanků k útoku,
- g) stanovení činnosti tanků po útoku.

Velmi důležitými pomocníky při útoku tanků v noci jsou světlomety. Pomocí nich je možno udávat směr útočícím tankům, cíle pro ostatní zbraně, oslepovat nepřátelské pozorovatelné a obsluhu palebných zdrojů. Osvětlovací rakety — byť i osvětlovaly delší dobu — se k těmto účelům hodí již méně. Sovětská brožura „Tanki v nočnoj atakje“ si představuje použití světlometů při útoku tanků v noci takto: Světlomety zaujmou někde na příhodném místě postavení. Úkol je každému světlometu přesně určen: doprovázet tank světelným kuzelem tak, aby velitel tanku viděl na cestu, ale tak, aby tank sám nebyl osvětlen a oslněn. Světelný kužel postupuje před tankem až k cíli, na němž spočine, aby byl nepřítel oslněn. Postavení světlometů musí být ovšem chráněno vlastními automatickými zbraněmi. Mezi tanky a světlomety musí být ovšem neustálé spojení, aby tanky mohly na př. oznámit dosažení cíle, ústup a p. Zdá se, že by nejlépe vyhovovalo spojení radiotelegrafické.

Co se týče podpory nočního útoku tanků jinými zbraněmi, uvažuje sovětská brožura takto: Dělostřelectvo musí již před útokem umlčovat všechny důležité cíle, které byly bezpečně zjištěny. Toto umlčování se opakuje i za útoku tanků ve formě prudkých přepadů dělovou palbou. Cíle, na něž dělostřelectvo nestačí, umlčuje noční bombardó-

varí leťectvo. Též těžké kulomety, minomety a doprovodná děla střeleji na cíle předem zjištěné. Všechny zbraně využívají činnosti světlometů a podporují tak postup tanků. Pěchota, která postupuje za tanky, musí být značně rozčleněna do šířky i do hloubky. Musí postupovat co možno nejbliže za útočným sledem tanků, aby rychle mohla zdolávat odpory, na něž tanky narazily, aby zjistila terén získaný tanky a odvrátila nepřátelské protiútoky. Pro případné odstranění nepředvídaných překážek musí s pěchotou postupovat i oddíly ženistů.

Spojení mezi tanky a pěchotou musí být několikanásobně zajištěno, a to radio-telegraficky, radiotelefonicky, spojkami, světelnými signály a p.

Jako nejlépe vyhovující útočný tvar tanků doporučují Rusové několik sledů tanků za sebou. Rozstupy mezi tanky nejméně 20 m. Jednotlivé sledy tanků se v činnosti doplňují. Dosáhne-li první sled tanků určeného cíle, zastaví se a pod ochranou jeho palby jej překročí sled druhý, který pokračuje v útoku na další cíle. Pro případ nepřátelských protiútoků musí být již předem určeny jednotky pěchoty, které doprovázejí tanky. Tato pěchota musí být vybavena malými světlometry. Nejenom Rusové, ale i Němci počítají v budoucnosti s možností útoku tanků v noci. V německém časopise „St. Christophorus“ (bývalý „Der Kraftzug in Wirtschaft und Heer“) číslo 5 z roku 1935 čteme: „Noční útoky tanků jsou velmi účinné, ale musí být důkladně připraveny a podporovány jinými zbraněmi. Zvláště jasné měsíční noci se k podobným akcím výborně hodí. Ovšem takové útoky musí být předem s účastníky dobře nacvičeny.“

-Jrš.-

Plukovní jezdecká četa u pěšího pluku.

(Revue d'Infanterie podle revue polské pěchoty.)

Polsko na základě zkušeností z války s Ruskem 1920 přizpůsobilo své předpisy pohybné válce.

Organisace polských jednotek prozrazuje jejich orientaci k útočnému manévru.

Pěší pluk má plukovní jezdeckou četou, která má 6 skupin po 6 jezdcích; 2 skupiny jsou vyzbrojeny lehkým kulometem. Kromě toho má pěší pluk cyklistickou četou se 2 lehkými kulomety.

Použití plukovní jezdecké čety. Autor onoho článku, pplk. polské armády Praglowski, v podrobné úvaze dokazuje, že plukovní jezdecké četě lze svěřit úkoly: zajištění, průzkum, zjednání dotyku, udržování taktického spojení a dodávání rozkazů.

Pěší pluk je velmi nepohyblivý při přesunech, proto je nutno vybavit jej rychlejším prvkem, který je schopný pohybovat se rychle v terénu a zajistit rychlé spojení a dodávání rozkazů. Tato úloha je svěřena plukovní jezdecké četě, kterou dosud nemůže motor plně nahradit.

Je-li pěší pluk zasazen, mohou být jezdecké četě svěřeny různé a četné úkoly. Všechny tyto úkoly nemůže však splnit, protože přes svou rychlost a pohyblivost má mnoho slabých stránek.

Především je to nepatrná palebná mohutnost 36 mužů, vyzbrojených puškami a 2 lehkými kulomety, což znamená velmi málo v moderním boji a proto nebude možno svěřit jí úlohu složitou nebo bojovou.

Dále kůň potřebuje odpočinku a stálé péče.

Plukovní jezdeckou četou nutno proto velmi šetřit. Za mírových manévru do- stává tato četa úkoly, které jsou nad její síly. Nepřítomnost nepřítele dovoluje toto odvážné užití. Za války však by to mělo za následek krvavé ztráty. Krátké trvání mírových cvičení nemá nepříznivý vliv na stav koní.

Je-li možno v míru vyžadovat od ní značné úsili, trávající 2 až 3 dny, protože pak bude dlouho trávající odpočinek, nutno podobné dlouho trávající použití za války označit za velký omyl. Mělo by za následek úplné opotřebení jezdecké plukovní čety, která pak bude i po několika neděl odkázána k nečinnosti.

Jest proto záhodno:

- 1) zvolit jen některé úkoly, které je možno svěřit jezdecké plukovní četě,
- 2) vyloučit ony úkoly, které mohou mít za následek krvavé ztráty bez valných vyhlídek na úspěch,
- 3) svěřit jí jen ty úkoly, které nemohou splnit jiné části pluku tak vhodně a lehce,
- 4) svěřovat jí jen takové úkoly, které nepřekročí možné výkony koní.

A. Zajištění a průzkum: Za přibližování bude nutno, aby početné jezdecké hlídky zajišťovaly pluk čelně a bočně.

Slabý stav plukovní jezdecké čety bohužel nepostačí ukojit veškeré požadavky po té stránce. Proto její činnost musí být usměrněna jen na jednotlivá místa v terénu, nesnadno přístupná pěchotě a cyklistům, nebo na hlavní osu pluku, z které jsou zprávy velmi důležité.

Bude-li jí svěřen úkol bočního zajištění, nutno se omezit jen na pozorování a rychlé dodávání zpráv.

V obraně, zvláště na široké frontě, kdy bude nutno zasadit všechny prostředky, bude použito i plukovní jezdecké čety.

Výjimečně bude jí nutno svěřit samostatný úkol v obraně na široké frontě a to v úseku za překážkou. Jinak však je lepší použít jí společně s pěchotou, která obsadí důležitá místa a mezery mezi nimi budou svěřeny plukovní jezdecké četě.

B. Zjednání dotyku provede plukovní jezdecká četa buď palbou neb jen pozorováním. Její nevalná palebná síla nedovolí zjednatí těsný dotyk. Předcházející pěchotu omezí se jen na to, aby zjistila, na kterých terénních bodech je umístěn nepřítel, a přesné zjištění nepřitele provede buď pěchota nebo cyklisté.

V tomto údobí bude plukovní jezdecké čety použito jako prostředku pomocného. Bude jí svěřen úkol ochrany útoku buď čelně nebo bočně. Hlavní útok provede pěchota nebo cyklisté a plukovní jezdecká četa bude jen pomáhat.

C. Ostatní úkoly. Mimo tyto dva hlavní úkoly bude jí dále svěřováno taktické spojení a dodávání rozkazů.

Tyto dva úkoly bude pluk potřebovat v mnoha případech současně. Protože i tyto úkoly jsou důležité, bude nutno někdy některý úkol obětovat v prospěch druhého. Proto jen výjimečně bude celá četa zasazena pohromadě k splnění jednoho úkolu.

Pravděpodobně bude rozdělena na hlídky a jen snad v nejlepším případě 3 skupiny s jedním lehkým kulometem budou sazazeny k splnění téhož úkolu.

Uvážíme-li, že by bylo záhodno její část ponechat si v záloze pro nepředvídané případy, vidíme, že bude velmi brzo vyčerpána.

Je otázka, zda by její část měla být dána k dispozici praporům. To bude možné jen pro prapory vzdálené a když to bude skutečně nutné.